

Написала сам, пре неки дан, можда не баш најјаснији текст где покушавам да објасним због чега мислим да је подела Косова лоша, а због чега да та прича само илуструје фактичко стање (то јест да Косово јесте подељено) „на терену“, на којем више нисам.

Дакле, покушала сам да кажем да је подела Косова недвосмислено признање истог као независне државе. Да је то подела Србије а не подела Косова. Да је од приче о подели Косова гора још само прича о „замени“ севера за такозвану Прешевску долину. Прихватила бих критику да све то нисам написала довољно јасно, да ме није збунило називање тог текста – дефетистичким.

Дефетизам је одустајање, то је кад дигнете руке од нечега и кажете „ја не могу ништа да урадим“. Дефетизам је идеја о подели Косова, које значи најотвореније признање Косова Републике јужно од Ибра. Дефетизам је помињање неке територије на југу Србије. То је одустајање од сваке борбе за српско Косово и то је мољакање за бар једно мало парче те земље, чини се, више из психолошких разлога.

Начин на који је третиран сваки глас против поделе јасније говори о идеји о подели од свих написа, изјава и инсинуирања које иду у њену корист.

Како све чешће, како пречесто долазим у ситуацију да ми се поставља питање шта лично мислим и „на чијој сам страни“, допустићу себи да кажем, мада заиста сматрам небитним шта о подели, и уопште – о Косову, мислим ја, која један кратак период учим о Косову још увек немајући најјаснију слику – јер Косово је тешка тема и много тога садржи.

Ја, небитна, мислим да прича о подели није добра порука. Мислим да су аргументи типа „шта да радимо са два милиона Албанаца“ јако лоши, јер шта да радимо онда са Мађарима, шта са Ромима, шта са било ким ко није Србин. Аргумент је оправдан и смислен (да подвучем, можда сам и сама некада мислила да је то добар аргумент), али он је, у исто време, штетан. Контрадикторан је и он заправо говори следећу ствар: Не дамо Косово, али не знамо шта да радимо с њим јер тамо има пуно Албанаца.

О Албанцима, и што је најгоре, уопште о Косову све се чешће информисемо из приштевских листова. Преносимо изјаве политичара и представу немамо како Косово уистину изгледа и какви су све ти Албанци које нећемо у својој држави, али хоћемо Косово.

Већина њих није задовољна државом у настајању и често се може чути како наглас сумњају да ће те државе у правом смислу уопште и бити. Немају посла. Плате су им бедније чак и од наших. Немају здравство и за скупе паре пребацују се на ВМА да се лече. Налазе невероватне начине да дођу до српских докумената. Једва добијају визу за било коју земљу, па чак и за Хрватску на чијој су страни неки од њих ратовали против Срба.

Са друге стране, Срби јужно од Ибра не верују да ће икада поново бити део Србије. Неки се надају, неки су ратовали и не могу да се помире са чињеницом да је, у њиховим очима, некада јака Србија сада немоћна или да чак нема воље да за њих учини било шта, осим за потребе сликања.

И од Срба са севера се може чути сличан „дефетизам“. Да не останем поново недоречена – не мислим да је то дефетизам. Не мислим да је издајништво ни окретање неких Срба ка Приштини. Не мислим у тим категоријама јер сматрам то неумесним. Има места на Косову из којих сав свет делује толико далеко, из којих Београд делује као неки измишљени град а Приштина као место где се како тако живи, има места на Косову на којима немате снаге ништа да питате људе које затекнете, на којима ћете од неког старца или неке сеоске учитељице слушати и како је „пре рата било сјајно“ и у исто време како је „одувек све страшно“ и како их је „одувек страх да иду сами кроз неке сокаке где су Албанци“. Слушаћете и о отмицама и убиствима, па о томе како су им неке комшије Албанци остали пријатељи, слушаћете о продаји земље, о томе како нема струје и како их нико никада не посећује и заправо – оно што ћете чути и што ће вам бубњати у ушима јесте једна самоћа. Огромна самоћа неких немоћних, или задртих, или наивних људи који мисле да су учинили нешто за Србију (или за себе – с еједно) тиме што су остали на Косову. Ко год уме да слуша, а верујем да то удем, занемеће и неће знати шта да мисли. Ни да ли је исправно, ни да ли је погрешно, ни шта ће сутра рећи историја. Неће знати апсолутно ништа. Сем да су те слике толико снажне да их вероватно неће заборавити док је жив и да о њима може да пише само необјективно, без дистанце и калкулације – макар препричавао само те фотографије.

На следећем кораку, одмах иза те беде која не може да се заборави и која није само материјална беда него сваке врсте беда, беда садржаја којег нема, беда сврхе која

О аргументима

Пише: Ана Радмиловић
четвртак, 01 јул 2010 13:58

измиче, беда једног друштва и готово свих појединаца у њему, дакле, одмах иза те беде, човек види и једно богатство. Ратно – профитерско, ружно, застрашујуће богатство које такође одише, има укус једног сиромаштва. Све је на Косову сиротиња, осим прошлости. Прошлост је поезија, прошлост је пре – косовски, косовски и посткосовски циклус који је античка драма. И манастири.

Посткосовски циклус који живимо није за певати о њему. Нема мудрог деспота Стефана Лазаревића, имамо само нејаке Уроше. Не знам зашто, али када од њих слушам како је једна од опција и подела Косова – мислим да је то све само не опција за разматрање.

Ако је Косово Србија, не треба да је нудимо на дељење. Ако понудимо поделу и уз поделу такозвану Прешевску долину – онда распарчавамо државу и смањујемо је. Ако је смањујемо, признајемо тренутну реалност и у односу на њу кројимо будућност, не размишљајући заправо уопште о ономе на шта се позивамо. На своје право да никада не признамо независно Косово.

И на крају, да сам којим случајем остала на Косову краће него што јесам, верујем да би ми подела звучала као солидно решење једне несношљиве ситуације. Била сам тамо дуже него што је требало и сада више не могу да мислим да је то елегантно, да је „боље ишта него ништа“, јер то „ишта“ оваквим начином врло брзо постане такође „ништа“ и постане проблем, већи него што је био док га нисмо „решили“ на овај начин.

Ето, то ја мислим о подели Косова.